

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ

“Ολοκληρώθηκε το διήμερο φόρουμ «Διάλογος και Δράση: Κλιματική Κρίση, Δασικές Πυρκαγιές και Ανθεκτικοί Τόποι», που οργανώθηκε στο αίθριο του Δημαρχείου από τον Δήμο Μεσσήνης σε συνεργασία με τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Dock - Συνεργατικός Χώρος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου. Η διοργάνωση αποδείχθηκε ιδιαίτερα επιτυχημένη, καθώς επιτεύχθηκε ο στόχος της ανταλλαγής απόψεων και της διάδοσης καινοτόμων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης που συνεχώς εντείνεται.

Όλοι οι συμμετέχοντες, εμπειρογνώμονες, φορείς, εθελοντές, τοπικές κοινότητες, μαθητές και πολίτες, μέσα από τις δράσεις τους, ανέδειξαν τα προβλήματα και μέσω του επικοινωνιακού διαλόγου, παρουσιάστηκαν βιώσιμες λύσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών στο πλαίσιο της κλιματικής κρίσης.”

FORUM

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ - ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΦΟΡΕΩΝ
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 02 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 14:00 - 20:00
ΚΥΡΙΑΚΗ 03 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 10:00 - 16:30

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΜΕΣΣΗΝΗΣ
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ;

Στην εναρκτήρια ομιλία του, ο **Δήμαρχος Μεσσήνης, κ. Γιώργος Αθανασόπουλος**, εξέφρασε τις ευχαριστίες του στους φορείς, στους πολίτες και στους διοργανωτές, τονίζοντας την ανάγκη για μια νέα κουλτούρα συνεργασίας απέναντι στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης.

Αναφέρθηκε στο σχέδιο που εκπονείται από το αρμόδιο υπουργείο και διανέμεται στους δήμους, το οποίο εγκρίνεται από τα συλλογικά τους όργανα και προσφέρει έναν οδικό χάρτη δράσεων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση πυρκαγιών. Ωστόσο, επεσήμανε ότι, κατά την άποψή του, λείπουν τρία κρίσιμα στοιχεία: η συστηματική ενημέρωση των κατοίκων, η εκπαίδευση των εθελοντών και η ανταλλαγή γνώσεων για τις ιδιαιτερότητες κάθε τοπικής κοινότητας, στοιχεία που θα ενισχύσουν σημαντικά την πρόληψη και τη διαχείριση.

Τόνισε επίσης τη δέσμευση του Δήμου να λειτουργήσει ως γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων και των αρμόδιων φορέων, εξασφαλίζοντας έναν ισχυρότερο

συντονισμό και μια πιο αποτελεσματική ανταπόκριση. Η συμμετοχή των μαθητών από 14 σχολεία, με καλλιτεχνικές δημιουργίες αλλά και προτάσεις, έστειλε ένα αισιόδοξο μήνυμα για το μέλλον. Ο Δήμος δεσμεύεται να συνεχίσει αυτή την προσπάθεια, ενισχύοντας τη συνεργασία για την ανθεκτικότητα των κοινοτήτων.

Στη συνέχεια, χαιρετισμό απηύθυνε ο **Περιφερειακός Συντονιστής Πολιτικής Προστασίας Πελοποννήσου, κ. Λάμπρος Τζούμης**, ο οποίος αναφέρθηκε στη στρατηγική της Περιφέρειας για την κλιματική κρίση και τις δασικές πυρκαγιές.

Τόνισε τη σημασία της διαρκούς ενημέρωσης και της συνεργασίας με τους πολίτες, καθώς και την ανάγκη ενίσχυσης της πολιτικής προστασίας με νέα τεχνολογία και ένα πιο σαφές θεσμικό πλαίσιο. Εξήρε τον ρόλο των εθελοντών, υπογραμμίζοντας την ανεκτίμητη προσφορά τους στις δύσκολες συνθήκες των πυρκαγιών.

Συντονισμός: Παναγιώτης Γιαννακόπουλος, Μέλος Νόστος Κοιν.Σ.Επ.

Αλλαγή κλίματος και η ανάγκη για καλύτερη πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και βελτίωση της ανθεκτικότητας της υπαίθρου: το έργο ResAlliance

Δρ. Γαβριήλ Ξανθόπουλος
Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων | ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ

Καινοτόμες τεχνολογίες και κοινωνικο-οικολογικο-οικονομικές λύσεις για ανθεκτικά στις πυρκαγιές εδάφη στην Ευρώπη: το έργο FIRE-RES

Δρ. Χρήστος Γιαννακόπουλος
Διευθυντής Ερευνών Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Διερευνώντας τον κρίσιμο ρόλο των κοινοτήτων στη διαχείριση των δασικών πυρκαγιών: το έργο Dialogue & Action against Wildfires

Έλενα Τζαμουράνου
Dipl.Ing., ΜΑΙ Υπεύθυνη Έργου
Dock - Συνεργατικός Χώρος Κ.Α.Λ.Ο

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

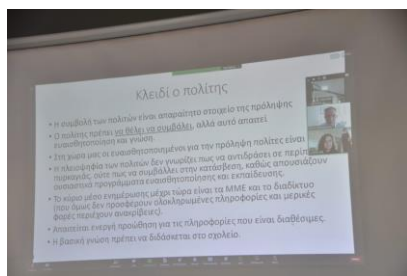
Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν τρία καινοτόμα προγράμματα έρευνας και εφαρμογής τα οποία είναι, αυτή τη στιγμή, ενεργά στην Μεσσηνία.

Ο **Δρ. Γαβριήλ Ξανθόπουλος** από το **Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του ΕΛΓΟ «Δήμητρα»** παρουσίασε το έργο ResAlliance και μίλησε για την αλλαγή του κλίματος και την ανάγκη για καλύτερη πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και βελτίωση της ανθεκτικότητας της υπαίθρου. Το έργο ResAlliance έχει ως στόχο να παρέχει στους δασολόγους και τους γεωργούς τις γνώσεις και τα εργαλεία που απαιτούνται για την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων ανθεκτικότητας του τοπίου.

Το έργο FIRE-RES παρουσίασε ο **Δρ. Χρήστος Γιαννακόπουλος** από το **Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών** και μίλησε για καινοτόμες τεχνολογίες και κοινωνικο-οικολογικο-οικονομικές λύσεις για

ανθεκτικά εδάφη στις πυρκαγιές στην Ευρώπη. Το έργο FIRE-RES αποσκοπεί στην επιτάχυνση της πανευρωπαϊκής προσαρμογής σε αυτά τα ακραία φαινόμενα πυρκαγιών, υποστηρίζοντας τη μετάβαση σε πιο ανθεκτικά τοπία και κοινότητες στην Ευρώπη. Το έργο βασίζεται στην έννοια της ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Η **κ. Έλενα Τζαμουράνου** από το **Dock – Συνεργατικός Χώρος Κ.Α.Λ.Ο.** παρουσίασε το έργο **Διάλογος και Δράση** κατά των Πυρκαγιών και μίλησε για τον κρίσιμο ρόλο των κοινοτήτων στη διαχείριση των δασικών πυρκαγιών. Το έργο **Διάλογος και Δράση** στοχεύει έτσι ώστε τέσσερις κοινότητες της Μεσσηνίας να μειώσουν τον κίνδυνο φυσικών καταστροφών και να βελτιώσουν την ετοιμότητά τους μέσα από διαδικασίες συμμετοχικού σχεδιασμού, διαλόγου και συλλογικών δράσεων.

Αθέατες Επιπτώσεις των Δασικών Πυρκαγιών Πολιτιστική Κληρονομιά και Ψυχική Υγεία

Συντονισμός: Μαρία Μπριτζολάκη, Μέλος Dock - Συνεργατικός Χώρος Κ.Α.Ο

Ράνια Φιλοπούλου
Διοικητικά Υπεύθυνη
Φορέα «Θάλπος-Ψυχική
Υγεία» & Επιστημονικά
Υπεύθυνη ΜΨΑ
Φιλιατρών

Κορμά Κυριακή
Ψυχολόγος Μονάδας «Θάλπος
Καλαμάτας»
Θάλπος - Ψυχική Υγεία

Δημήτριος Μητσός
Υπ. Διδάκτωρ -
Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου
Εργαστήριο
Αρχαιομετρίας

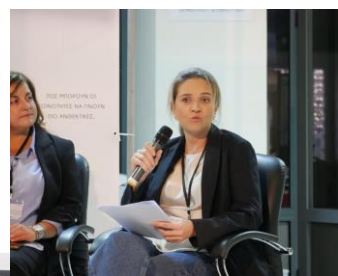
ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Η δεύτερη συζήτηση της εκδήλωσης επικεντρώθηκε στις “αθέατες επιπτώσεις” των δασικών πυρκαγιών, φωτίζοντας δύο λιγότερο γνωστές διαστάσεις: τη φθορά της πολιτιστικής κληρονομιάς και την επίδραση στην ψυχική υγεία. Συμμετείχαν ο **κ. Δημήτριος Μητσός, υποψήφιος διδάκτωρ από το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου** και οι **κ. Ράνια Φιλοπούλου και κ. Κυριακή Κορμά από το φορέα Θάλπος Ψυχική Υγεία**. Την συζήτηση συντόνισε η **κ. Μαρία Μπριτζολάκη από το Dock – Συνεργατικός Χώρος Κ.Α.Ο**.

Ο κ. Μητσός ανέλυσε τις επιπτώσεις των πυρκαγιών στα υλικά των μνημείων, όπως το μάρμαρο και το κεραμικό, επισημαίνοντας ότι οι θερμοκρασίες προκαλούν αλλαγές στη μικροδομή των υλικών, με κίνδυνο να επηρεαστεί η αντοχή και η διατήρησή τους σε βάθος χρόνου. Παρουσίασε επίσης την

εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων, όπως η οπτική και ηλεκτρονική μικροσκοπία, που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάλυση και αποκατάσταση των μνημείων.

Η κ. Φιλοπούλου και η κ. Κορμά τόνισαν τη σημασία της υποστήριξης των ατόμων που επηρεάζονται από τις καταστροφές, είτε άμεσα είτε έμμεσα, με έμφαση στην ψυχική ανθεκτικότητα. Αναφέρθηκαν στις επιπτώσεις της πυρκαγιάς στην ψυχική υγεία των πληγέντων και των διασωστών, επισημαίνοντας συναισθήματα όπως ο φόβος, η αβεβαιότητα και η απώλεια εμπιστοσύνης. Εξήγησαν τη σημασία των πρώτων βοηθειών ψυχικής υγείας, που στοχεύουν στη διαχείριση του ψυχικού τραύματος και στην ενίσχυση της ψυχολογικής ανθεκτικότητας, παρέχοντας υποστήριξη που βασίζεται στον σεβασμό, την ενσυναίσθηση και την προστασία από περαιτέρω βλάβες, διαλόγου και συλλογικών δράσεων.

Συντονισμός: Γεωργία Μπεκριδάκη, Μέλος Dock - Συνεργατικός Χώρος Κ.Α.Ο. & Παναγιώτα Αράπη, Μέλος Κουκουβά Κοιν.Σ.Επ.

ΙΔΕΕΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ & ΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Η τελευταία ενότητα του Σαββάτου επικεντρώθηκε στην κοινωνία των πολιτών και στις συνεργασίες μεταξύ φορέων, με τη συμμετοχή εθελοντικών οργανώσεων, πολιτιστικών συλλόγων, ομάδων πολιτών, κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων και άλλων οργανώσεων.

Καθώς όλοι οι εμπλεκόμενοι στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και των δασικών πυρκαγιών επισημαίνουν τη σημασία της ενεργής συμμετοχής της κοινότητας – από την ενημέρωση και τη συνεργασία έως την κινητοποίηση του κόσμου – κρίθηκε σημαντικό να δοθεί ο λόγος στους ίδιους τους πολίτες και τους φορείς για να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις προτάσεις τους.

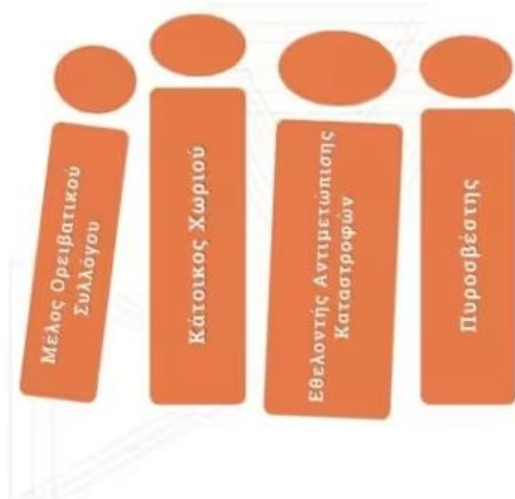
Η ενότητα αυτή ανέδειξε τις λύσεις που αναδύονται από την ίδια την κοινωνία, είτε

αυθόρμητα είτε οργανωμένα, και έδωσε το βήμα στους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις εμπειρίες, τα σχέδια και τις δράσεις τους. Επικεντρώθηκε στις προσπάθειες ενδυνάμωσης των τοπικών κοινοτήτων, στις στρατηγικές ανθεκτικότητας και στις προτάσεις πολιτικής που μπορούν να συμβάλλουν στην προσαρμογή στις νέες προκλήσεις.

Ακολούθησε μια διαδικασία γνωριμίας και δικτύωσης μετά τις τοποθετήσεις των φορέων για τη δράση τους, ενθαρρύνοντας περαιτέρω συνεργασίες. Τον συντονισμό ανέλαβαν η **κ. Γεωργία Μπεκριδάκη από το Dock** και η **κ. Παναγιώτα Αράπη από την Κουκουβά Κοιν.Σ.Επ.**, προσφέροντας έτσι μια πλατφόρμα διαλόγου για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τοπικών κοινωνιών.

Η Ανθρώπινη Βιβλιοθήκη είναι ένας χώρος όπου οι ιστορίες ζωντανεύουν μέσα από ανθρώπους. Συναντάς, ακούς, και ανακαλύπτεις τον κόσμο μέσα από τα μοναδικά τους βιώματα.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Η Κυριακή ξεκίνησε με την «Ανθρώπινη Βιβλιοθήκη», έναν ιδιαίτερο χώρο όπου οι ιστορίες ζωντανεύουν μέσα από τους ίδιους τους ανθρώπους.

Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να συναντήσουν και να ακούσουν μοναδικές αφηγήσεις, ανακαλύπτοντας τον κόσμο μέσα από τα βιώματα αυτών που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της δράσης. Στην Ανθρώπινη Βιβλιοθήκη, οι παρευρισκόμενοι είχαν τη δυνατότητα να «δανειστούν» και να συνομιλήσουν με έναν πυροσβέστη, έναν εθελοντή πυροσβέστη, τον πρόεδρο μιας μικρής κοινότητας, έναν κάτοικο της περιοχής και ένα μέλος ορειβατικού συλλόγου.

Ο κόσμος χωρίστηκε σε μικρότερες ομάδες για να ενισχυθεί η διάδραση και να δοθεί χώρος για βαθύτερη επικοινωνία, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να κάνουν ερωτήσεις και να

μοιραστούν σκέψεις. Καθώς κάθε «ζωντανό βιβλίο» μοιραζόταν προσωπικές εμπειρίες, προκλήσεις και μαθήματα από τη ζωή του, δημιουργήθηκε μια αίσθηση σύνδεσης και κατανόησης.

Μέσα από τις ιστορίες αυτές, οι παρευρισκόμενοι βίωσαν την ανθρώπινη πλευρά της αντιμετώπισης κρίσεων και των συλλογικών προσπαθειών για τη δημιουργία ανθεκτικών κοινοτήτων, αναδεικνύοντας τη σημασία της αλληλεγγύης και της συνεργασίας.

Την ανθρώπινη βιβλιοθήκη συντόνισαν ο **κ. Γιώργος Μελισσουργός** από το **Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ** γραφείο Θεσσαλονίκης και η **κ. Μαρία Μπριτζολάκη** από το **Dock – Συνεργατικός Χώρος Κ.Α.Ο.**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ/ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΜΕΡΟΣ Α'

Ανθεκτικοί Ελαιώνες και Αμπελώνες
Δρ. Βασίλειος Γκισιάκης
ΕΛΓΟ Δήμητρα

Ψηφιακά Εργαλεία για Φορείς και Ευρύ Κοινό
Δρ. Χρήστος Γιαννακόπουλος & Δρ. Θωδωρής Γιάνναρος
Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Τα ελληνικά δάση στον 21ο αιώνα: Ένα εν εξελίξει αφιέρωμα
Γιώργος Μελισσουργός,
Συντονιστής του Προγράμματος Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας,
Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ,
Γραφείο Θεσσαλονίκης - Ελλάδα

Εθελοντικές Ομάδες Δασοπυρόσβεσης
Κώστας Βλαχονικολός
Ομάδα Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Μεσσηνίας

Πρώτες Βοήθειες σε Εγκαύματα & Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση Ενηλίκων
Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Π.Τ. Καλαμάτας

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Η πρώτη ενότητα των ενημερωτικών και εκπαιδευτικών εισηγήσεων της Κυριακής ξεκίνησε με την παρουσίαση του **Δρ. Βασιλείου Γκισιάκη από τον ΕΛΓΟ Δήμητρα**, ο οποίος ανέλυσε την αγροοικολογία ως μια ολιστική προσέγγιση για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των γεωργικών συστημάτων και της υπαίθρου. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στις αειφόρες πρακτικές ελαιοκαλλιέργειας, υπογραμμίζοντας τη συμβολή τους στη βιωσιμότητα των τοπικών αγροτικών κοινοτήτων.

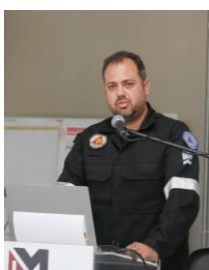
Στη συνέχεια, οι **Δρ. Θωδωρής Γιάνναρος και Δρ. Χρήστος Γιαννακόπουλος από το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών** παρουσίασαν ψηφιακά εργαλεία κλιματικών υπηρεσιών, προσομοιώσεων και δεικτών, τα οποία είναι προσβάσιμα τόσο στους φορείς όσο και στο ευρύ κοινό για καλύτερη προετοιμασία και προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές.

Ακολούθησε ο **κ. Γιώργος Μελισσουργός από το Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ**, Γραφείο Θεσσαλονίκης, ο

ο οποίος μίλησε για το διαδικτυακό διαθεματικό αφιέρωμα «Τα ελληνικά δάση στον 21ο αιώνα». Το αφιέρωμα εστιάζει στη διατήρηση των δασών, την τοπική οικονομία και τη διαχείριση των κοινών.

Ο **κ. Κώστας Βλαχονικολός** στη συνέχεια παρουσίασε το έργο των εθελοντικών ομάδων δασοπυρόσβεσης μέσω της Ομάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών, καλώντας τους συμμετέχοντες να ενισχύσουν τέτοιες προσπάθειες ή να δημιουργήσουν ομάδες για την προστασία του τόπου τους από φυσικές καταστροφές.

Τέλος, το **Τμήμα Καλαμάτας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού** προσέφερε ένα διαδραστικό εργαστήριο πρώτων βοηθειών, εστιάζοντας σε τεχνικές για εγκαύματα και καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση ενηλίκων, ενισχύοντας τις δεξιότητες του κοινού σε πρακτικές άμεσης παρέμβασης.

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Κουκλοθέατρο: Η Αχόρταγη Φλογίτσα στο Δάσος

Κωνσταντίνα Δημοπούλου,
Μέλος Νόστος Κοιν.Σ.Επ.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Στο διάλειμμα, η νηπιαγωγός κ. **Κωνσταντίνα Δημοπούλου** από την **Κοιν.Σ.Επ. Νόστος** παρουσίασε την διαδραστική αφήγηση-κουκλοθέατρο «Η αχόρταγη φλογίτσα στο δάσος», μια τρυφερή ιστορία εμπνευσμένη από τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα «Διάλογος και Δράση απέναντι στις πυρκαγιές».

Η μικρή “φλογίτσα” περιπλανιέται στο δάσος αναζητώντας φίλους και προσπαθώντας να αγκαλιάσει όλους, από τον σοφό Κυρ Λύκο και την πονηρή Κυρά Μάρω την αλεπού, μέχρι τη Βάγια την κουκουβάγια.

Τα πλάσματα του δάσους, ωστόσο, καλούνται να

βρουν τρόπους να προστατευτούν από τις αγκαλιές της «φλογίτσας» και να διατηρήσουν το δάσος ασφαλές.

Η αφήγηση εμπλουτίστηκε από την αυθόρμητη συνεργασία με την **Ο.Α.Κ. Μεσσηνίας**, τα μέλη της οποίας συμμετείχαν στο δρώμενο.

Ακολούθως, η δράση μεταφέρθηκε στον εξωτερικό χώρο, όπου τα παιδιά είχαν τη χαρά να πειραματιστούν με πραγματικές πυροσβεστικές μάνικες, μαθαίνοντας διασκεδαστικά και βιωματικά πώς να αντιδρούν για να προστατεύσουν το περιβάλλον τους.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ/ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΜΕΡΟΣ Β'

Ενδυνάμωση Κοινοτήτων: 4 Βήματα για τη Μείωση Κινδύνων από Δασικές Πυρκαγιές
Έλενα Τζαμουράνου, Dock & Παναγιώτης Γιαννακόπουλος, Νόστος

Κυκλική Οικονομία και το παράδειγμα της Κλήμης
Νάσος Μακίος, Πρεσβευτής Ευρωπαϊκού Συμφώνου για το Κλίμα

Παραγωγή Ενέργειας από Βιομάζα και το παράδειγμα της Ενεργειακής Κοινότητας Καρδίτσας ΕΣΕΚ
Βασίλης Φιλίππου, ΕΣΕΚ

Δασικοί Συνεταιρισμοί, Δασικές Κοιν.Σ.Επ. και το παράδειγμα της Mainalon Trail
Ιωάννης Λαγός, Mainalon Trail

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Στη δεύτερη ενότητα των ενημερωτικών και εκπαιδευτικών εισηγήσεων, η **κ. Έλενα Τζαμουράνου** και ο **κ. Παναγιώτης Γιαννακόπουλος** παρουσίασαν μεθόδους και εργαλεία για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων απέναντι στις δασικές πυρκαγιές, εστιάζοντας σε πρακτικές πρόληψης και ετοιμότητας που μπορούν να υιοθετήσουν οι τοπικοί φορείς για την προστασία των δασικών και αγροτικών εκτάσεων.

Στη συνέχεια, ο **κ. Νάσος Μάκιος** παρουσίασε την επιχείρηση «Κλήμης» και τις καινοτόμες εφαρμογές της κυκλικής οικονομίας, όπως την παραγωγή κάρβουνου και μπρικέτας θέρμανσης από τον πυρήνα της ελιάς, αξιοποιώντας γεωργικά υποπροϊόντα με στόχο την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ο **κ. Βασίλης Φιλίππου** παρουσίασε την Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρεία Καρδίτσας (ΕΣΕΚ), η οποία αποτελεί παράδειγμα κοινότητας που καταφέρνει να καλύπτει τις ενεργειακές της ανάγκες αξιοποιώντας βιομάζα και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αναδεικνύοντας τη δύναμη της τοπικής δράσης στην ενεργειακή αυτονομία και τη βιωσιμότητα.

Τέλος, ο **κ. Ιωάννης Λαγός** αναφέρθηκε στον ρόλο των δασικών συνεταιρισμών και των δασικών Κοιν.Σ.Επ., παρουσιάζοντας το έργο του Mainalon Trail, το οποίο στηρίζει την τοπική ανάπτυξη μέσα από δραστηριότητες που προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση του δάσους και ενισχύουν την οικολογική ανθεκτικότητα της περιοχής.

Πυρκαγιά στην Κοινότητα:

Ο Ρόλος του Σχολείου

Παναγιώτα Αράπη
Διάλογος & Δράση Απέναντι
στις Πυρκαγιές, Εκπαιδύτρια
Μη Τυπικής Μάθησης

Ιωάννα Ραβάνη
Καθηγήτρια Πληροφορικής,
Αναπληρώτρια Υπεύθυνη ΚΠΕ
Καλαμάτας

Γεώργιος Αργυροηλιόπουλος
Δάσκαλος, Μέλος
Παιδαγωγικής Ομάδας
ΚΕΠΕΑ Καλαμάτας

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΙΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ

Η τελευταία συζήτηση επικεντρώθηκε στην κοινή δράση που υλοποιήθηκε σε 14 σχολεία του Δήμου Μεσσήνης, καλύπτοντας όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, από νηπιαγωγείο έως λύκειο.

Ο Δήμος, σε συνεργασία με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αειφορίας Καλαμάτας και το πρόγραμμα “Διάλογος και Δράση απέναντι στις Πυρκαγιές,” πραγματοποίησαν εκπαιδευτικό σεμινάριο για τους εκπαιδευτικούς, προσφέροντάς τους τα κατάλληλα εργαλεία και γνώσεις για τη μείωση του κινδύνου πυρκαγιών.

Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτικοί ενθάρρυναν τους μαθητές να εκφραστούν καλλιτεχνικά και να αναπτύξουν δημιουργικές πρωτοβουλίες για την πυροπροστασία. Σε ορισμένα σχολεία, οργανώθηκαν εκπαιδευτικές εκδρομές σε δασικές περιοχές για την καταγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης των υποδομών ως προς την πυρασφάλεια, ενώ άλλα σχολεία προέτρεψαν τους μαθητές να δημιουργήσουν

αφίσες, ζωγραφιές, γράμματα προς τον δήμαρχο και προτάσεις για την ενημέρωση και κινητοποίηση της τοπικής κοινότητας. Αυτή η πρωτοβουλία βοήθησε τα παιδιά να καλλιεργήσουν ευαισθησία και να γίνουν ενεργοί συμμετέχοντες στην προστασία του περιβάλλοντος και του τόπου τους.

Για τη δράση μίλησαν οι **κ. Παναγιώτα Αράπη** από το πρόγραμμα “Διάλογος και Δράση απέναντι στις Πυρκαγιές,” η **κ. Ιωάννα Ραβάνη** και ο **κ. Γιώργος Αργυροηλιόπουλος** από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αειφορίας Καλαμάτας.

Στο κλείσιμο της συζήτησης, ο Δήμαρχος Μεσσήνης **κ. Γιώργος Αθανασόπουλος** απένειμε επαίνους τόσο στα σχολεία όσο και στην ΟΑΚ Μεσσηνίας, αναγνωρίζοντας την πολύτιμη συνεισφορά και τις προσπάθειές τους. Μαζί με τους επαίνους, προσφέρθηκαν και αναμνηστικά δώρα ως ένδειξη εκτίμησης και ευγνωμοσύνης.

